

Al·locució del president de la Xarxa Vives d'Universitats i rector de la Universitat Miguel Hernández d'Elx, Jesús Rodríguez Marín, en la inauguració de l'acte commemoratiu del 75 aniversari de les Normes de Castelló, *De Castelló a Bolonya*

Il·lustríssim senyor vicealcalde de Castelló de la Plana, magnífic rector de la Universitat Jaume I, senyores i senyors,

L'11 de febrer de 2005, amb motiu del desé aniversari de la fundació de la Xarxa Vives d'Universitats, els rectors del Consell General reunit a la ciutat de Morella en sessió extraordinària, va acordar unir-se a les commemoracions del 75è aniversari de la signatura de les Normes d'Ortografia Valenciana, conegudes com a Normes de Castelló. Des d'aleshores, les comissions Permanent i de Política Lingüística de la Xarxa han treballat en la confecció del programa d'aquesta jornada que ara inaugurem i que creiem que està a l'alçada de la commemoració que avui ens uneix. Permeteu-me que, per això, comence amb l'agraïment pel seu interès i esforços en l'organització d'aquest acte a la Universitat Jaume I, en la persona del seu rector, Francisco Toledo, i en la de la vicerectora de Cultura, Margarita Porcar, així com al director d'Estudis d'Humanitats i Filologia de la Universitat Oberta de Catalunya, Isidor Marí.

L'acord signat en aquesta ciutat ara fa 75 anys, era aleshores una necessitat fonamental per a la comunicació –especialment escrita– entre els membres d'uns pobles amb vincles geogràfics, històrics i culturals comuns, ja que es tractava d'unes normes que convergien amb les que l'Institut d'Estudis Catalans havia acordat poc de temps abans. Aquella va ser una decisió intel·ligent, útil i necessària, perquè els valencians poguérem aportar al món la nostra visió de les coses, i en valencià. Però encara avui l'esperit d'aquell acord és una necessitat imperiosa de la comunicació –base del pensament– entre unes societats que comparteixen problemes, recursos i oportunitats, i que mai guanyaran el futur si, tan a prop com estan els seus ciutadans, les institucions polítiques, científiques o culturals es donen l'esquena.

Quan amb ocasió del desé aniversari de la fundació de la Xarxa Vives, vam emprendre la tasca de definir estratègicament l'associació, el reconeixement – sense cap fissura– de la unitat lingüística de les comunitats universitàries que en formem part –des de Perpinyà fins a Elx i des de Palma fins a Lleida– va ser identificat com el primer dels 6 valors compartits sobre els quals calia redefinir la missió social i projectar la visió de futur de la Xarxa, i puc assegurar avui que aquesta convicció comuna de la immensa majoria dels membres de les nostres universitats, no s'ha assolit sense investigació, reflexió, diàleg i voluntat de consens. Potser per això la Xarxa Vives ha esdevingut el marc idoni per donar continuïtat a l'esperit de les Normes de Castelló, i les trobades periòdiques i tan prolífiques dels serveis lingüístics universitaris, el portal electrònic *Llengua.info* o l'edició de vocabularis bàsics sobre àmbits concrets del coneixement, com ara la fotoquímica, l'infermeria o la didàctica de l'educació musical, són exemples de la continuïtat d'aquest esperit.

Les universitats podem afirmar amb satisfacció que, des de la ferma fidelitat a la veritat científica, el diàleg constant i obert i el respecte a la diversitat han caracteritzat i caracteritzen el treball en l'àmbit lingüístic, per tal que la nostra llengua o qualsevol altra llengua, lluny de ser «problematitzada», convertida en un conflicte, esdevinga un dret real i un focus d'oportunitats per als seus parlants. Aquesta actitud institucional i els esforços que s'han fet en conseqüència no sempre han estat reconeguts, aprofitats ni malauradament respectats per les institucions polítiques. Però avui cal mirar endavant si volem que aquesta commemoració siga cap cosa més que el simple recordatori d'un fet històric i cal obrir-se a un diàleg rigorós, allunyat d'altres interessos que no siguin els d'un servei honest a la societat a la qual ens devem. És un desig generalitzat en el món acadèmic que les diverses institucions socials –i molt especialment aquelles que tenen la funció de normativitzar la llengua– facen un esforç per treballar conjuntament, sense intromissions ni subsidiarietats, sense complexos ni imposicions, amb llibertat i responsabilitat. Hi ha nous reptes que ens són comuns i que no podem afrontar dividits. Per això la Xarxa Vives –com a espai institucional de trobada i intercanvi de coneixement– vol fer palesa en aquest acte la seua disponibilitat absoluta a treballar pel diàleg entre institucions homòlogues dels diferents territoris administratius del nostre àmbit lingüístic.

Un dels nous reptes als quals s'enfronten les nostres societats, i molt directament les institucions universitàries, és el del multilingüisme, una qüestió que urgeix planificar, coordinar i gestionar adequadament perquè la convergència del nostre sistema universitari en l'Espai Europeu d'Educació Superior siga plenament competitiva. És a dir, perquè els nostres professors, estudiants i investigadors estiguen a l'alçada del que pretén el procés de Bolonya i, entre altres capacitacions, puguen comunicar en més d'una llengua els seus coneixements. Un panorama imminent, davant del qual la universitat no oblida que les llengües, a més de la seua funció comunicativa òbvia, tenen un paper fonamental pel que fa a la construcció de la realitat i un valor simbòlic insubstituïble per a la construcció identitària i la cohesió legítima de qualsevol grup humà. Des d'aquest posicionament, la universitat defugeix del reduccionisme utilitarista que pretén minoritzar les llengües minoritàries i presta a la societat el servei de preservar de la desaparició un element viu de la cultura i un dret de la ciutadania que, en el nostre cas, és la llengua dels valencians, catalans i balears, andorrans, rossellonesos i sards i de tots aquells que lliurement vulguen escriure-la o parlar-la.

Universitat Jaume I, Castelló de la Plana, 15 de novembre de 2007.